

ภาคผนวก ก

1. ใบแสดงความยินยอมเป็นผู้ร่วมการวิจัย
2. แบบประเมินคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวี
โรงพยาบาลท่าม่วง
3. ประเด็นการสัมภาษณ์ /แบบสัมภาษณ์
4. แบบสังเกตการจัดกิจกรรมของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี
โรงพยาบาลท่าม่วง

ใบแสดงความยินยอมเป็นผู้ร่วมการวิจัย

ข้าพเจ้านางณิชกมล เบียอยู่ นักศึกษาปริญญาโท สาขาพุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ลพบุรี กำลังทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวีโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิต และผลการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวีของโรงพยาบาลท่าวัง อำเภอท่าวัง จังหวัดลพบุรี โดยมีกระบวนการศึกษาประกอบด้วย การสัมภาษณ์ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ติดเชื้อเอชไอวีแต่ละราย การวิเคราะห์ข้อมูล การทดลองฝึกทักษะการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการติดตามผลการพัฒนา รวมระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน เริ่มตั้งแต่ 1 สิงหาคม 2549 – 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยได้แก่ แบบประเมินคุณภาพชีวิตฉบับย่อ ของกรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่ม การสรุปผลและการเผยแพร่ข้อมูลซึ่งจะทำในรูปแบบมวลรวม มิใช่การเปิดเผยเป็นรายบุคคล ทั้งนี้ขณะดำเนินการบางครั้งอาจมีการบันทึกเสียงและภาพเพื่อประกอบการวิจัย ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เข้าร่วมการวิจัยให้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำไปปรับใช้กับผู้ป่วยโรคเรื้อรังกลุ่มอื่นๆ ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้รับคำอธิบายและได้ซักถามผู้ทำวิจัยจนเข้าใจกระจ่างชัดแล้วถึงวัตถุประสงค์ กระบวนการศึกษาวิจัยและผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้เข้าร่วมการวิจัยจึงสมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ และยินดีปฏิบัติตามมติของกลุ่มตลอดโครงการ หากมีช่วงเวลาใดที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยไม่ต้องมาร่วมโครงการนี้ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีสิทธิ์ที่จะบอกเลิกได้ตลอดเวลา โดยจะแจ้งให้เพื่อนร่วมกลุ่มและผู้วิจัยทราบล่วงหน้าและจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการบำบัดรักษาของผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่เกี่ยวกับผู้เข้าร่วมการวิจัยจะถูกเก็บไว้เป็นความลับโดยจะมีให้ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้องได้รับทราบเรื่องของผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เข้าร่วมการวิจัยอย่างเปิดเผยลักษณะใดก่อน

เอกสารนี้ ได้ทำขึ้นไว้เป็นสองฉบับ ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเก็บไว้ฉบับหนึ่งและผู้วิจัยอีกฉบับหนึ่ง กรณีที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีข้อสงสัยใดๆเกี่ยวกับการทำวิจัยนี้ สามารถสอบถามได้ที่ นางณิชกมล เบียอยู่ โทร. 081 9480308 และอาจารย์ผู้ดูแลคือ ผศ.ดร.กาสัก เตชะขันหมาก โทร.089 2398835

ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้ลงนามไว้ข้างล่างนี้ เพื่อแสดงความยินยอมเป็นผู้เข้าร่วมการวิจัย และอนุญาตให้นางณิชกมล เบียอยู่ ใช้ข้อมูล บันทึกเสียงหรือภาพเพื่อประกอบการวิจัยได้

ลงชื่อ.....(ผู้เข้าร่วมวิจัย)

ลงชื่อ.....(พยาน)

ลงชื่อ.....(ผู้วิจัย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

แบบประเมินคุณภาพชีวิต
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง

1. ด้านร่างกาย

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
2	การเจ็บปวดตามร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักเพียงใด					
3	ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่างๆ ในแต่ละวันใหม่(ทั้งเรื่องงานหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน)					
4	ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากนักเพียงใด					
5	ท่านรู้สึกพอใจมากน้อยแค่ไหนที่สามารถทำอะไรๆ ผ่านไปได้ในแต่ละวัน					
6	ท่านจำเป็นต้องไปรับการรักษาพยาบาลมากนักเพียงใดเพื่อที่จะทำงานหรือมีชีวิตอยู่ไปได้ในแต่ละวัน					
7	ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างที่เคยทำมามากนักเพียงใด					
8	ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด					

2. ด้านจิตใจ

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เคย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
9	ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึก เหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตก กังวล บ่อยแค่ไหน					
10	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต(เช่นมี ความสุข ความสงบ มีความหวัง) มากน้อยเพียงใด					
11	ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆ ดี เพียงใด					
12	ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อย เพียงใด					
13	ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของ ตัวเองได้ไหม					
14	ท่านรู้สึกว่าชีวิตท่านมีความหมาย มากน้อยแค่ไหน					

3. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เคย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
15	ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่าน แค่ไหน (ชีวิตทางเพศหมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้ว ท่านมีวิธีจัดการทำให้ผ่อนคลายลง ได้รวมถึงการช่วยตนเอง หรือการ มีเพศสัมพันธ์)					
16	ท่านพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้า กับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน					
17	ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคย ได้รับจากเพื่อนๆ แค่ไหน					

4. ด้านสิ่งแวดล้อม

ข้อที่	ในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา	ไม่เลย	เล็กน้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
18	ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด					
19	ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด					
20	ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียดมากน้อยเพียงใด					
21	สภาพแวดล้อมดีต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด					
22	ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่าน(หมายถึงการคมนาคม)มากน้อยเพียงใด					
23	ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด					
24	ท่านรู้สึกในชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยดีไหมในแต่ละวัน					
25	ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด					

ประเด็นการสัมภาษณ์เพื่อประเมินคุณภาพชีวิต
ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง

ด้านร่างกาย

1. ท่านมีกำลังเพียงพอที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ในแต่ละวันไหม (ทั้งเรื่องงาน หรือการ
ดำเนินชีวิตประจำวัน)

ไม่มี เพราะ

.....

.....

ท่านมีวิธีดูแลตนเองอย่างไร

.....

.....

2. สภาพร่างกายของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

ผิวหนัง

ปกติ

มีตุ่ม ผื่นคัน

อื่น ๆ ระบุ

.....

น้ำหนัก

ปกติ

ผอมลง

เพิ่มขึ้น

เส้นผมสีขาว

มี

ไม่มี

อื่น ๆ ระบุ

.....

3. ท่านมีอาการเจ็บปวดของร่างกายส่วนใดบ้างหรือไม่

ไม่มี

มี คือ

.....

4. ท่านมีวิธีจัดการกับการเจ็บปวดอย่างไร

กินยา

ฉีดยา

อื่น ๆ ระบุ

.....

5. ท่านมีวิธีออกกำลังกายอย่างไร ทำช่วงไหน นานแค่ไหน

.....

6. ท่านสามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด

.....

ด้านจิตใจ

1. ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยแค่ไหน
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
2. ท่านรู้สึกพอใจในชีวิตตนเองมากน้อยแค่ไหน
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
3. ท่านยอมรับรูปร่างหน้าตาของตัวเองได้ไหม
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
4. ท่านมีสมาธิในการทำงาน ต่าง ๆ ดีเพียงใด
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
5. ท่านมีความเชื่อเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอย่างไร

.....
6. ท่านมีความสุข ความสงบ มากน้อย เพียงใด
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
  - ท่านทำอย่างไร.....

ด้านสัมพันธภาพทางสังคม

1. ท่านพอใจกับการผูกมิตรหรือเข้ากับคนอื่นอย่างที่ผ่านมาแค่ไหน
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
2. ท่านพอใจกับการช่วยเหลือที่เคยได้รับจากเพื่อน ๆ แค่ไหน
  - เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
  - ไม่เลย เพราะ.....
- 2.1 ท่านได้รับการช่วยเหลือจากที่ได้บ้างจำนวน.....เท่าไร
  - ไม่ได้รับ   ได้รับ.....จาก.....
  - ได้รับ.....จาก.....

3. ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศ หมายถึง เมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้ว ท่านมีวิธีจัดการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมถึงการช่วยตัวเองหรือการมีเพศสัมพันธ์)

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

ด้านสิ่งแวดล้อม

1. ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคงปลอดภัยหรือไม่ในแต่ละวัน

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

2. ท่านพอใจกับสภาพบ้านเรือนที่อยู่ตอนนี้มากน้อยเพียงใด

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

3. ท่านมีเงินใช้จ่ายตามความจำเป็นมากน้อยเพียงใด

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

4. ท่านพอใจที่จะสามารถไปใช้บริการสาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

5. ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิตแต่ละวันมากน้อยเพียงใด

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

6. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อนคลายเครียด มากน้อยเพียงใด

- เล็กน้อย   ปานกลาง   มาก   มากที่สุด
 ไม่เลย เพราะ.....

ท่านใช้วิธีใด.....
 อย่างไร.....

7. สภาพแวดล้อมที่ติดต่อสุขภาพของท่านมากน้อยเพียงใด

8. ท่านพอใจกับการเดินทางไปไหนมาไหนของท่านเพียงใด

แบบสัมภาษณ์
เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
ใช้เป็นแนวทางการสัมภาษณ์

1. คุณภาพชีวิตด้านร่างกาย
  - 1.1 การดูแลสุขภาพกายในขณะที่ปกติดูแลสุขภาพตนเองอย่างไร
  - 1.2 การดูแลสุขภาพกายในขณะที่เจ็บป่วยดูแลสุขภาพตนเองอย่างไร
  - 1.3 ลักษณะการเจ็บป่วยส่วนใหญ่เป็นอะไร คุณดูแลสุขภาพตนเองอย่างไร
  - 1.4 ความต้องการได้รับการสนับสนุนคืออะไร
2. คุณภาพชีวิตด้านจิตใจ
  - 2.1 อะไรคือความรู้สึกพึงพอใจในชีวิตบ้าง
  - 2.2 คิดว่าชีวิตมีคุณค่าหรือความหมายเป็นอย่างไร
  - 2.3 อะไรคือความกังวล ไม่สบายกาย ไม่สบายใจบ้าง
  - 2.4 ความสุข ความสบายใจ คืออะไร ปฏิบัติตนอย่างไรให้มีความสุข
  - 2.5 วิธีการสร้างคุณค่า ขวัญกำลังใจ
3. คุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม
  - 3.1 การอยู่ร่วมกับคนอื่นมีความกังวลหรือไม่เพราะเหตุใด
  - 3.2 ถ้ามีใครรู้ว่าเราติดเชื้อเอชไอวี จะทำให้เราเข้ากับคนอื่นได้หรือไม่
  - 3.3 การแก้ไขปัญหา และความช่วยเหลือที่ผ่านมา
  - 3.4 คู่สมรสกับความสัมพันธ์ทางเพศเป็นอย่างไร อะไรคือความกังวลของเรา
4. คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม
  - 4.1 การเจ็บป่วยส่งผลต่อความเป็นอยู่อย่างบ้าง ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต
คืออะไรบ้าง
  - 4.2 การสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ ความต้องการ เป็นอย่างไร
  - 4.3 การได้รับข้อมูลข่าวสาร สร้างคุณค่า ขวัญกำลังใจ การรักษากฎระเบียบ
ขององค์กร
  - 4.4 การมีโอกาสได้พักผ่อน คลายเครียด บรรเทาภาคที่ต้องการเป็นอย่างไร
  - 4.5 ความพอใจกับการไปไหนมาไหนด้วยตนเอง

แบบสังเกต
การจัดกิจกรรมของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง

สถานที่ ห้องประชุมแสงเทียน โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี
สังเกตครั้งที่ .....

วัน เดือน ปี..... ระยะเวลา .....

ผู้เข้าอบรม .....คน ชาย .....คน หญิง .....คน

ข้อมูลที่ต้องการสังเกต	บรรยายโดยละเอียด
1. การปฏิบัติกิจกรรม - ปฏิบัติได้ถูกต้อง - กลุ่มที่เข้าร่วม	
2. การมีส่วนร่วม - จำนวนผู้เข้าร่วม - กลุ่มที่เข้าร่วม	
3. สภาพการดำเนินกิจกรรม - ใครดำเนินกิจกรรม - เนื้อหาการประชุม - รูปแบบการประชุมสัมมนา	

กิจกรรมเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกตที่พบ.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ข

**ตารางอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “พลังความเข้มแข็งสู่ความสุข”
ของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี**

ตารางอบรมเชิงปฏิบัติการ โครงการ “พลังความเข้มแข็งสู่ความสุข”

วันที่ 23 - 25 มกราคม พ.ศ. 2550

ณ ห้องประชุมแสงเทียน โรงพยาบาลท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

23 มกราคม 2550

- 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 10.30 น. ธรรมรักษาโรค
 ดนตรีบำบัด : ดนตรีศักดิ์สิทธิ์สร้างสันติสุข
 กราบกำหนดลมปราณ เจริญจิตภาวนา สวดพระคาถาชินบัญชร
 (นายรุจ कुลยากร)
 ประสบการณ์จากการสวดมนต์
 (นางอภิสรารอดพิทักษ์ พยาบาลวิชาชีพ 6 สสจ.ลพบุรี)
- 10.45 -12.00 น. โยคะสมาธิ : โยคะปรับสมดุลชีวิตพิชิตอารมณ์
- 12.45 -13.15 น. นอนสมาธิ
- 13.15 - 15.30 น. ธรรมรักษาโรค (ต่อ)
 เป้าสังข์ปอดสะอาด เพิ่มพลังความสามารถร่างกายแข็งแรง
 โยคะสมาธิ : สุริยจักรวาลมัดสการ
 โอมเมตตภาวนา (นายรุจ कुลยากร)
- 15.30 - 16.00 น. สรุปการเรียนรู้ในวันนี้
 (นางณิษกมล เบ็ญอยู่ พยาบาลวิชาชีพ 7 และคณะ)

24 มกราคม 2550

- 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 10.30 น. ธรรมรักษาโรค
 ดนตรีบำบัด : ดนตรีศักดิ์สิทธิ์สร้างสันติสุข
 กราบกำหนดลมปราณ เจริญจิตภาวนา สวดพระคาถาชินบัญชร
 (พระมหาวิโรจน์ ดิขวิโร รองเจ้าอาวาสวัดหัวช้าง)
 อุดหนุนใจ 1
- 10.45 -12.00 น. ประโยชน์อาหารสุขภาพและการดื่ม น้ำ
 (นางศุภกร ธรรมชูวงศ์ พยาบาลเทคนิค 6)
 โยคะสมาธิ : โยคะล้างพิษ
 (นายรุจ कुลยากร)
- 12.45 -13.15 น. นอนสมาธิ

- 13.15 - 15.30 น. เป้าสังข์ปอดสะอาด เพิ่มพลังความสามารถร่างกายแข็งแรง
 โยคะสมาธิ : สุริยจักรวาลนมัสการ (ทบทวน)
 (นายรุจ คุลยากร)
- 15.30 - 16.00 น. สรุปการเรียนรู้ในวันนี้
 (นางณิชกมล เปียอยู่ พยาบาลวิชาชีพ 7 และคณะ)

25 มกราคม 2550

- 08.30 - 09.00 น. ลงทะเบียน
- 09.00 - 10.30 น. ธรรมรักษาโรค
 คนตรีบำบัด : คนตรีศักดิ์สิทธิ์สร้างสันติสุข
 กราบกำหนดลมปราณ เจริญจิตภาวนา สวดพระคาถาชินบัญชร
 (พระมหาวิริติ ดิถวิโร รองเจ้าอาวาสวัดหัวช้าง)
 อุณหภูมิใจ 2
- 10.45 -12.00 น. โยคะสมาธิ : สุริยจักรวาลนมัสการ (ทบทวน)
 (นายรุจ คุลยากร)
- 12.45 -13.15 น. นอนสมาธิ
- 13.15 - 15.30 น. ความปรารถนาอย่างแรงกล้า สัญญาใจ
 (นางศุภกร ธรรมชูวงศ์ พยาบาลเทคนิค 6 และคณะ)
- 15.30 - 16.00 น. สรุปการเรียนรู้ / การบ้านที่จะทำต่อ / การประเมินผล
 (นางณิชกมล เปียอยู่ พยาบาลวิชาชีพ 7 และคณะ)

หมายเหตุ

- เวลา 10.30 และ 14.30 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- เวลา 12.00 น. พักเติมพลังกายด้วยอาหารสุขภาพ

ภาคผนวก ค

บันทึกฉบับ : สำหรับผู้รักสุขภาพ

ของผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

แบบบันทึกด้านหน้า

บันทึกกลับ : สำหรับผู้รักสุขภาพ

ปฏิบัติการค้นหาสิ่งที่ชอบอยู่ในลมหายใจ
สุขภาพ สุขใจ มีสติ สมาธิ เกิดปัญญา

มนต์ตราหาสุข เจริญสติ
กำหนดลมปราณ กับคาถาชินบัญชร

ชื่อ.....นามสกุล.....

บ้านเลขที่..... หมู่..... ตำบล..... อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี

โทร. ....

แบบบันทึกด้านหลัง

มนต์ตรา : พลังความเข้มแข็งสู่ความสุข

บันทึกกลับ: เจริญสติ กำหนดลมปราณ กับคาถาชินบัญชร

1. บันทึกจำนวนครั้งที่ท่านได้กราบพระอย่างมีสติ ผูกเป่าสังข์ การสวดคาถาชินบัญชร หรือบูชาเทวดานพเคราะห์ทุกครั้งที่ได้ปฏิบัติ
2. สะสมแต้ม มนต์ตรา:พลังความเข้มแข็งสู่ความสุข บันทึกทุกครั้งที่ปฏิบัติ ผู้ที่สะสมแต้มได้มากที่สุด มีรางวัล

อยากรู้พัฒนาการของตนเองควรบันทึกอย่างน้อยวันละ 1 ครั้ง

แบบบันทึกด้านใน

วัน / เดือน / ปี				
1. กราบพระ ครั้ง/วัน				
2. เป่าสังข์ / โอมเมตตามาวนา				
3. สวดคาถาชินบัญชร จบ/วัน				
4. บูชาเทวดานพเคราะห์.....นาทีกี่				
5. ออกกำลังกาย.....				

วัน / เดือน / ปี				
1. กราบพระ ครั้ง/วัน				
2. เป่าสังข์ / โอมเมตตามาวนา				
3. สวดคาถาชินบัญชร จบ/วัน				
4. บูชาเทวดานพเคราะห์.....นาทีกี่				
5. ออกกำลังกาย.....				

ภาคผนวก ง

แผนการเรียนรู้ตามโครงการ “สร้างพลังความเข้มแข็งสู่ความสุข”
ของกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

แผนการเรียนรู้
ตามโครงการ “สร้างพลังความเข้มแข็งสู่ความสุข”
เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี

แผนการเรียนรู้เรื่อง	ดนตรีศักดิ์สิทธิ์สร้างสันติสุข
กลุ่มเป้าหมาย	ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
วันที่สอน	23 – 25 มกราคม 2550
จุดมุ่งหมาย	

เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างสมาชิกในกลุ่มและวิทยากรและทำให้เกิดความ
 เพลิดเพลินสงบสุข

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. รู้สึกผ่อนคลายไปกับการบรรเลง
2. รู้สึกผ่อนคลายไปกับการฟังเสียงดนตรี
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสุข มีความสุข

อุปกรณ์และการเตรียมการ

เตรียมเครื่องดนตรีศักดิ์สิทธิ์ ปกติใช้ในพิธีการเริ่มต้นทำกิจกรรมหรือพิธีการสำคัญ ๆ
 บางแห่งใช้ให้จังหวะในการฝึกโยคะ ประกอบด้วยเครื่องดนตรีดังนี้

1. สังข์
2. บัณเฑาะว์
3. ข้อง
4. ระฆัง

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ให้แต่ละคนได้หยิบจับอุปกรณ์ตามความสนใจ เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย
2. ให้แต่ละคนได้ทดลองเป่าสังข์ ตีฆ้อง สั่นระฆัง บัณเฑาะว์ จนเกิดความคุ้นเคยและ
 เริ่มควบคุมให้เป็นจังหวะ
3. ฝึกการบรรเลงดนตรีแต่ละชิ้นให้ได้ตามจังหวะที่สอดคล้องกับกิจกรรมต่าง ๆ

สาระสำคัญ

ดนตรีสังฆรัตน์ เป็นการเล่นดนตรีศักดิ์สิทธิ์ซึ่งใช้ในโอกาสหรือพิธีการที่สำคัญ ๆ
 เท่านั้น สามารถฝึกเล่นได้ภายในระยะเวลาอันรวดเร็วหรือภายในครั้งแรกที่ได้สัมผัส เพียงมี
 สมาธิจดจ่อกับจังหวะของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดและกิจกรรม ความไพเราะของเสียงดนตรีทำ
 ให้เกิดความรู้สึกผ่อนคลาย สงบสุข ภาคภูมิใจที่สามารถเล่นได้

แผนการเรียนรู้ กราบกำหนดลมปราณ เจริญจิตภาวนา สวดพระคาถาชินบัญชร

วันที่สอน 23 -25 มกราคม 2550

กลุ่มผู้เรียน ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าแร่ จำนวน 8 คน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และสามารถฝึกทักษะการเจริญสติ ตามรู้อาการทางกายและจิต มีสติตั้งอยู่อย่างมั่นคงกับปัจจุบันกาล

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนได้ดูแลสุขภาพจิตใจตนเองโดยการตั้งมั่นอยู่กับอาการทางกาย ลมหายใจ มีสติตามรู้จิตของตนทุกขณะ
2. เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มอัตรากล้ามเนื้อ ออกลีลาในร่างกายจากการหายใจ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ท่าที่ 1 ท่าเตรียม

ทำนั่งชายให้นั่งท่าเทพบุตร คือ นั่งคุกเข่า มีอวางไว้หน้าขาทั้ง 2 ข้าง ทำนั่งหญิง ให้นั่งท่าเทพธิดา คือ นั่งทับสันเท้า ฝ่าเท้าหงายไปทางด้านหลัง

ท่ากราบแบบเบญจางคประดิษฐ์ หายใจเข้าช้าๆ พร้อมกับประณมมือทำท่าอัญชลี หยุดลมหายใจชั่วคราว ยกมือวันทาจรดหน้าผาก นิ้วโป้งจรดระหว่างนิ้ว ปลายนิ้วจรดผมบน หน้าผาก หายใจออก ก้มกราบ ข้อศอกชิดหัวเข่า หน้าผากจรดพื้นระหว่างมือทั้ง 2 ข้าง (กราบ 1) ค่อยๆ เงยหน้าขึ้น ประณมมือทำท่าอัญชลี ทำซ้ำ 9 ครั้ง แต่ละครั้งระลึกถึง พระรัตนตรัย พระคุณบิดามารดา คุณความดีของครูอาจารย์ ในหลวง สมเด็จพระบรมราชินีนาถ เจ้านาย เทวดาประจำตัว กัลยาณมิตร เจ้ากรรมนายเวร และตนเอง

ท่าที่ 2 สวดพระคาถาชินบัญชร

นั่งรวบรวมสมาธิให้จิตตั้งมั่นในคุณพระรัตนตรัย และระลึกถึงพระคุณของสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) หายใจเข้าลึกๆ เปล่งวาจาสวดพระคาถาเสียงดัง ๆ ทีละวรรคๆ ระหว่างการหายใจ สวดอย่างนี้จนจบพระคาถา (ภาคผนวก)

แผนการเรียนรู้ โยคะปรับสมดุลชีวิตพิชิตอารมณ์

วันที่สอน 23 มกราคม 2550

กลุ่มผู้เรียน ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าแร่ จำนวน 8 คน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีการควบคุมอารมณ์โดยการเกร็งกล้ามเนื้อและปรับสมดุล ชาติโดยใช้เสียง พร้อมทั้งเติมอารมณ์ที่ดีด้วยพลังพรหมวิหารธรรม

สาระสำคัญ

ปกติคนเรามักแพ้ใจตนเองและมีผลสะท้อนถึงอวัยวะภายใน ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพ บางครั้งไม่ทราบสาเหตุสมุฏฐานของโรคส่วนใหญ่จากอารมณ์ คนเรามักแก้ปัญหาตามอาการ ไม่ได้แก้ที่ต้นเหตุ ดังนั้น ถ้าเราจะสามารถเอาชนะใจของเราได้ โดยใช้หลักของโยคะในการเกร็งอวัยวะ ปรับสมดุลของอวัยวะต่างๆ ด้วยการทำให้เสียงธาตุทั้ง 4 พร้อมกับเติมพลังพรหมวิหารธรรมทั้ง 4

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสมดุลของอารมณ์และตั้งอยู่ในพรหมวิหารธรรม 4 ประการ
2. เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีควบคุมอารมณ์ของตนเองได้
3. เพื่อให้ผู้เรียนรู้วิธีดูแลสุขภาพกาย อวัยวะภายในให้มีสุขภาพดี

อุปกรณ์และการเตรียมการ

ท่าเตรียม ยืนวางเท้าห่างกันประมาณ 20 เซนติเมตร แยกปลายเท้าออกประมาณ 30 องศา วางน้ำหนักเท้าให้สมดุลกันทั้ง 2 ข้าง แขน 2 ข้าง วางลงข้างลำตัว ศีรษะตั้งตรง สายตามองตรงไปข้างหน้า

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ท่าที่ 1 เพิ่มพลังเมตตา

ทำท่านกแพนกวิน โดยดันแขนทั้ง 2 ข้างไปด้านหลังให้ถึงบริเวณต้นแขน หายใจพร้อมกับกางแขนออก 45 องศา เพื่อขับไล่ความโกรธ หงุดหงิด เบื่อหน่าย ออกไปจากใจ ทำเสียงธาตุลม เสียง "ซี" (ลิ้นอยู่ใกล้เพดานและปาก) เพื่อปรับความสมดุลการทำงานของอวัยวะที่สัมพันธ์กับถุงน้ำดี หลังจากนั้น ผ่อนคลายหายใจเข้า ลดแขนลงข้างลำตัว เติมพลังเมตตาเข้าไปในจิตใจด้วยการภาวนาจิตว่า "ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงมีความสุข ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงพ้นทุกข์"

ท่าที่ 2 เพิ่มพลังกรุณา

ยกมือขึ้นประกบกันตั้งแต่ฝ่ามือจนถึงข้อศอก พร้อมกับการหายใจเข้า เกร็งกล้ามเนื้อหน้าอก กอดฝ่ามือจรดข้อศอกให้แน่น เพื่อขับไล่ความกลัว ความโศกเศร้าออกไปจากใจ ทำเสียงธาตุไฟ เสียง "ฮอ" เพื่อสมดุลการทำงานของหัวใจและอวัยวะที่สัมพันธ์กับลำไส้เล็ก หลังจากนั้น ผ่อนคลายหายใจเข้า ลดฝ่ามือลงมาที่ระดับหน้าอก เติมพลังกรุณาเข้าไปในจิตใจ ด้วยการภาวนาจิตว่า "ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงมีความสุข ขอให้สัตว์ทั้งหลายจงพ้นทุกข์"

ท่าที่ 3 เพิ่มพลังมูทิตา

ต่อจากท่าที่ 2 ประกบมือที่ระดับหน้าอกให้แน่น เกร็งกล้ามเนื้อหน้าท้อง เพื่อขับไล่ความอยาก ความโลภ ออกไปจากใจ ทำเสียงธาตุน้ำ เสียง "วู" (ทำปากให้เป็นรูปตัว O) แขนงอออกข้างไว้ นิ้ว 1 - 5 เพื่อปรับสมดุลการทำงานของไต กระเพาะปัสสาวะ หลังจากนั้น

ผ่อนคลาย หายใจเข้า ลดฝ่ามือลงข้างลำตัว เติมพลังมูทิตาเข้าไปในจิตใจด้วยการแสดงความยินดีเมื่อเห็นคนอื่นมีสุข

ท่าที่ 4 เพิ่มพลังอุเบกขา

หุบเข่าเข้าหากัน หายใจเข้าเกร็งกล้ามเนื้อต้นขา เพื่อขับไล่ความเครียด ความวิตกกังวล ความฟุ้งซ่าน ออกไปจากใจ ทำเสียงฮาดุคิน คือ เสียง “ฮู” เพื่อปรับสมดุลการทำงานของม้าม กระทบะอาหาร ดับอ่อนและอวัยวะที่สัมพันธ์กัน หลังจากนั้นหายใจเข้าผ่อนคลาย เติมพลังอุเบกขาเข้าไปในจิตใจ

หมายเหตุ : ควรทำซ้ำ 3 – 6 ครั้ง ถ้าต้องการบำบัดอารมณ์และดูแลอวัยวะที่เกี่ยวข้อง ให้ทำเพิ่มเฉพาะท่าเท่านั้น 9, 12 หรือ 24 ครั้ง

แผนการเรียนรู้เรื่อง “เป้าสังข์ปอดสะอาด เพิ่มพลังความสามารถร่างกายแข็งแรง”

กลุ่มเป้าหมาย ผู้คิดเชื้อเอชไอวี

วันที่สอน 23 - 25 มกราคม 2550

จุดมุ่งหมาย

เป็นการฝึกการหายใจแบบการชำระล้าง คือการหายใจเข้ายาวและลึก หายใจออกแรง ทำให้สิ่งสกปรกในปอดถูกขับออกมาระบบขับของเสียในปอดดีขึ้น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมเรียนรู้วิธีหายใจแบบชำระล้างทำความสะอาดปอด
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้บริหารปอดอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ยืน เท้าชิดกัน
2. กำมือซ้ายงอศอกให้แขนซ้ายอยู่ระดับหน้าท้อง
3. วางศอกขวาไว้บนกำปั้นมือซ้าย
4. เก็บนิ้วนาง นิ้วก้อย คลายนิ้วที่เหลือเหมือนฐานวางสังข์
5. ค้นต้นขาไปข้างหลัง ยกสะโพกขึ้น ยึดอกยกตัว หายใจเข้ายาว ๆ และลึก เม้มปาก

เป่าลมออกมาแรง ๆ ยาว ๆ

6. ทำซ้ำจำนวน 3 ครั้ง

หมายเหตุ : สามารถปรับทำได้ทุกอิริยาบถ

สาระสำคัญ

เป็นการหายใจที่สำคัญของโยคะ ชำระล้างทำความสะอาดปอด

แผนการเรียนรู้เรื่อง โอมเมตตภาวนา (โอมสร้างสันติสุข... อยากมีสุขต้องทำเสียโอม)
กลุ่มเป้าหมาย ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง
วันที่สอน 23 - 25 มกราคม 2550
จุดมุ่งหมาย

เป็นการฝึกการเจริญเมตตภาวนา ส่งความปรารถนาดีไปให้ผู้อื่น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถทำกิจกรรม "โอมเมตตภาวนา" ได้
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีจิตเมตตาต่อตนเองและผู้อื่น

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. จะนั่งทำคนเดียวหรือหากมีหลายคนให้นั่งล้อมกันเป็นวงกลม

2. หายใจเข้ายาว ๆ ลึก ๆ เป่าเสียงโอมออกมาให้ยาวที่สุดเท่าที่จะทำได้ โอมเมตตภาวนาครั้งที่ 1 กล่าวคำอธิษฐานจิตว่า "ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข" หายใจเข้ายาว ๆ ลึก ๆ โอมเมตตภาวนาครั้งที่ 2 กล่าวคำอธิษฐานจิตว่า "ขอให้บิดา มารดา และครูบาอาจารย์มีความสุข" โอมเมตตภาวนาครั้งที่ 3 กล่าวคำอธิษฐานจิตว่า "ขอให้ญาติสนิทมิตรสหายและสรรพสัตว์ทั้งหลายมีความสุข"

สาระสำคัญ

เป็นการฝึกกันลมไปกับการตั้งความปรารถนาดีต่อตัวเองและผู้อื่นให้มีความสุข โดยทำเจริญเมตตภาวนาแล้วทำเสียงโอมยาว ๆ เสียงโอมมีความสันตะเทือนทำให้ความคิดผ่อนคลายขับไล่ความเศร้าหมอง ความไม่ดี ไม่งามออกจากจิตใจ

แผนการเรียนรู้เรื่อง อุดหนุนหัวใจ
 (การสร้างคุณค่าเพิ่มพลังชีวิตด้วยการมองสิ่งดีงามของผู้อื่น)
กลุ่มเป้าหมาย ผู้ติดเชื้อเอชไอวี
วันที่สอน 24 - 25 มกราคม 2550
จุดมุ่งหมาย

การอ่านอุดหนุนหัวใจทำให้มองเห็นสิ่งที่ดีงามของตนเองและผู้อื่น

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อทำให้เกิดความยอมรับ ไว้วางใจกันและกันระหว่างสมาชิกผู้เข้าอบรม

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ให้หลับตานึกถึงบุคคลที่มอบสิ่งดี ๆ ให้เรา ทำให้เรารู้สึกซาบซึ้งและอยากขอบคุณ
2. สิมคา พูดถึงคุณงามความดีที่เราได้รับจากบุคคลนั้น

สาระสำคัญ

เป็นการแสดงความชื่นชม หักห้ามองแต่ด้านดีของสิ่งรอบข้างฝึกการมองด้านบวก

แผนการเรียนรู้เรื่อง	สุริยจักรวาลนมัสการ หรือบูชาเทวดานพเคราะห์ หรือโยคะปราณล่างพิชฌุกรมิตกับเทวดา
กลุ่มเป้าหมาย	ผู้ติดเชื้อเอชไอวี โรงพยาบาลท่าม่วง จำนวน 8 คน
วันที่สอน	23 มกราคม 2550

จุดมุ่งหมาย

เป็นการเจริญสติมีสมาธิไปกับการตัดคน การเคลื่อนไหวร่างกายอวัยวะต่าง ๆ ทั้งยังเป็น การล้างพิษโดยการไหลลมหายใจ และเชื่อมต่อกับพลังดาวนพเคราะห์ต่าง ๆ (Connected with universe) ให้เกิด

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

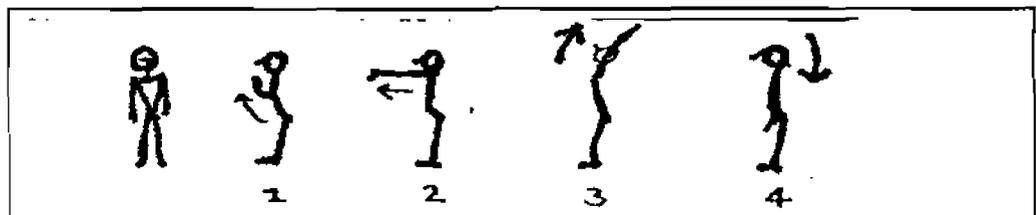
1. เพื่อให้มีสติและสมาธิ
2. เพื่อให้เกิดสุขภาวะกายใจ
3. เพื่อให้เกิดความผ่อนคลายและมีความสุข
4. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถควบคุมตนเองได้

อุปกรณ์และการเตรียมการ

1. สถานที่พักควรเป็นที่โล่ง อากาศเย็นสบาย
2. แผ่น CD เพลงบรรเลงเปิดคลอขณะฝึก (ถ้ามี)

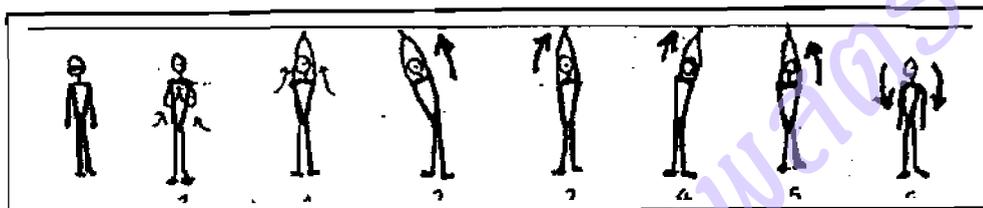
ขั้นตอนการดำเนินงาน

ท่าที่ 1 สุริยนะมะ

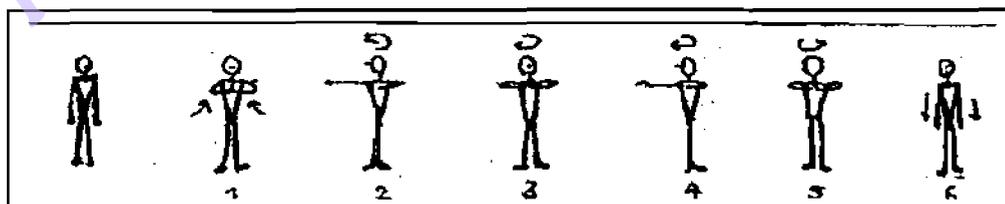
- หายใจเข้า พนมมือที่หน้าอก
- หายใจออก เขยิบคางจนสุดดึง คร่ามือระดับเสมอไหล่ หัวแม่มือเกี่ยวกัน
- หายใจเข้า ยกแขนขึ้นยึดลำตัวส่วนบนเหนือสะโพกขึ้นไป แอ่นอกเงยหน้า คามองขึ้นข้างบน
- หายใจออก คลายมือลดแขนลงข้างลำตัว

ท่าที่ 2 จันทรنامه

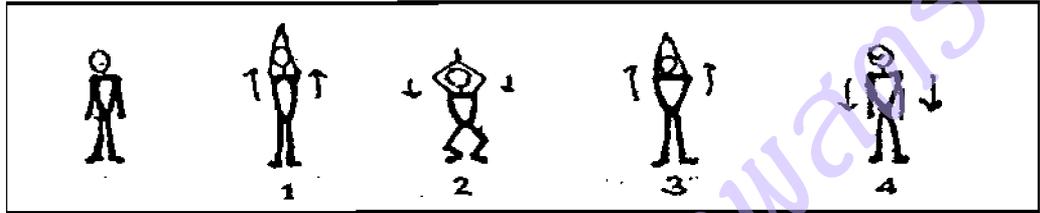
- หายใจเข้า พนมมือที่หน้าอกประสานนิ้วเหนือเฉพาะนิ้วชี้ ยกมือขึ้นเหนือศีรษะ ให้แขนอยู่ระหว่างหู แขนงอเบาๆ ยืดลำตัว
- หายใจออก เอียงลำตัวไปทางด้านซ้ายรักษาแนวตั้งแต่ปลายนิ้วหัวไหล่สะโพก น่องอยู่ในระนาบเดียวกัน เหมือนยืนพิงกำแพง รักษาต้นแขนให้หนีบทูเบาๆ ลำตัวโค้งเหมือน พระจันทร์เสี้ยว
- หายใจเข้า โยกลำตัวกลับมาตรง ยืดลำตัว
- หายใจออก เอียงลำตัวไปทางด้านขวารักษาแนวตั้งแต่ปลายนิ้วหัวไหล่สะโพก น่องอยู่ในระนาบเดียวกัน เหมือนยืนพิงกำแพง รักษาต้นแขนให้หนีบทูเบาๆ ลำตัวโค้งเหมือน พระจันทร์เสี้ยว
- หายใจเข้า โยกลำตัวกลับมาตรง ยืดลำตัว
- หายใจออกคลายมือลดแขนลงข้างลำตัว

ท่าที่ 3 กุมมะนะมะ

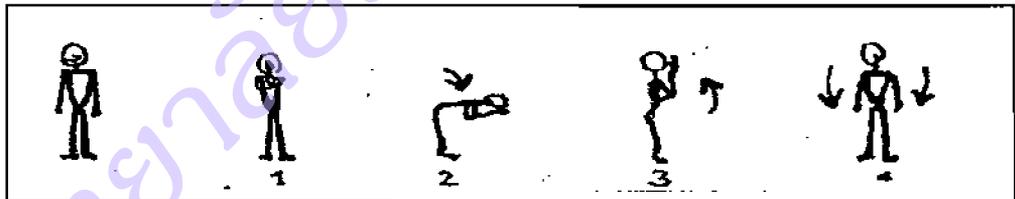
- หายใจเข้า พนมมือที่หน้าอกให้ต้นแขนขนานกับพื้น
- หายใจออก ยกศอกขึ้นระดับไหล่จนฝ่ามือคว่ำขนานไปกับต้นแขน บิดลำตัวไปทางซ้าย คามองมือซ้าย เขยียดแขนซ้ายออกไปจนสุดพร้อมกับหันหน้าตาม
- หายใจเข้า ดึงมือกลับมาที่หน้าอก พร้อมหันหน้ากลับ แล้วบิดตัวกลับมาตรง
- หายใจออกบิดลำตัวไปทางขวา คามองมือขวา เขยียดแขนขวาออกไปจนสุด พร้อมกับหันหน้าตาม
- หายใจเข้า ดึงมือกลับมาที่หน้าอก พร้อมหันหน้ากลับ แล้วบิดตัวกลับมาตรง
- หายใจออกคลายมือลดแขนลงข้างลำตัว

ท่าที่ 4 ทุกตะนะมะ

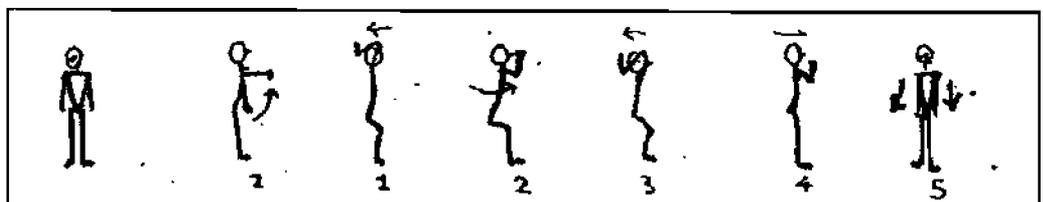
- หายใจเข้า พลิกฝ่ามือให้หัวแม่มือออกข้างนอก ยกมือขึ้นข้างลำตัวแขนเหยียด คึงพนมมือเหนือศีรษะ แขนแนบหูยกต้นเท้าขึ้น
- หายใจออก ลดมือลงวางบนกระหม่อม ย่อเข้าพอประมาณหลังตรง
- หายใจเข้า ยกมือขึ้นตรงจนแขนแนบหู พนมมือนยึดตัวตรง
- หายใจออก วางส้นเท้าลงลดมือลงข้างลำตัว

ท่าที่ 5 เสาร์โณมะ

- หายใจเข้า ยกมือขึ้นกอดไหล่แขนขวาทับแขนซ้าย ดันแขนซ้ายดันตอกขวาพัน แขนให้มือมาประกบกันที่ระดับหน้าผาก
- หายใจออก พับลำตัวเข้าคิงหลังตรง จนลำตัวตั้งแต่เอวจนถึงปลายศีรษะขนานไปกับพื้น
- หายใจเข้า ยกลำตัวขึ้นตั้งตรง
- หายใจออกคลายมือลดแขนลงข้างลำตัว (ทำสลับข้างอีกครั้ง ให้แขนซ้ายทับแขนขวา)

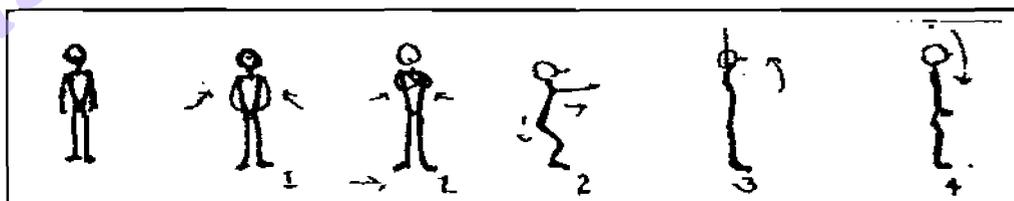
ท่าที่ 6 คุรุณะมะ

- หายใจเข้า พนมมือปลายนิ้วชี้ลงข้างล่าง แขนเหยียดตึง ยกแขนขึ้นข้างหน้า ข้ามศีรษะมาพนมไว้ที่ท้ายทอย ปลายนิ้วตั้งขึ้น
  - หายใจออก คลายมืออ้อมหุมาพนมมือไว้ที่ข้างหน้า ปลายนิ้วหัวแม่มืออยู่ระดับ คิ้ว ย่อตัวพอประมาณหลังตรง
  - หายใจเข้า ยกมือผ่านหน้าผาก ผ่านกระหม่อมมาไว้ที่ท้ายทอย ปลายนิ้วตั้งขึ้น
  - หายใจออก คลายมือผ่านลำคอกมาพนมที่หน้าอก ลดมือลงข้างลำตัว
- ท่าที่ 7 ราหูณะ

- หายใจเข้า พนมมือปลายนิ้วชี้ลงข้างล่าง แขนเหยียดตึง งอศอกดึงมือขึ้น ประสานมือเมื่อยกถึงหน้าอกบิดมือวางไว้ที่ใดคาง
  - หายใจออก ลดศอกลงแนบลำตัว ย่อขาหลังพอประมาณหลังตรง
  - หายใจเข้า ยกศอกจนต้นแขนฝ่ามือขนานกับพื้น ฝ่ามือคั่นคางขึ้นตรงๆ ให้ ศีรษะเงยขึ้น ยึดตัวตรง
  - หายใจออก กำหมัดศอกชิดกัน เงยศีรษะกลับ ตั้งตรงลดมือลงข้างลำตัว
- ท่าที่ 8 ศุกรณะ

- หายใจเข้า วางมือขวาทับมือซ้าย ยกมือขึ้นมาทับไขว้กันบนหน้าอก
- หายใจออก ดันมือออกไปข้างหน้าเสมอรระดับไหล่ หลังมือแนบกัน ย่อเข่าลง พอประมาณ หลังตรง
- หายใจเข้า พลิกฝ่ามือให้หัวแม่มือเข้าหากันเหมือนพนมมือ ยึดแขนตรงยกขึ้นเหนือศีรษะจนแขนอยู่แนบหู ยึดลำตัวขึ้น
- หายใจออก คลายมือลดแขนลงข้างลำตัว

ท่าที่ 9 เกตุnome

- หายใจเข้า วางหลังมือชิดกันที่ท้องน้อย แขนเหยียดตรง ม้วนมือเข้าข้างใน รักษาให้หลังมือและต้นแขนแนบกันสนิทถึงข้อศอก ปลายนิ้วเสมอรระดับหน้าผาก
- หายใจออก กดฝ่ามือลงขนานกับพื้นย่อเข่าลงพอประมาณหลังตรง
- หายใจเข้า ม้วนมือเข้าข้างในให้หลังมือชิดกัน ยกมือวางบนศีรษะ ยึดตัวตรง
- หายใจออก ม้วนมือกลับมาพนมที่หน้าอก คลายมือลงข้างลำตัว

สาระสำคัญ

เป็นการเจริญสติมีสมาธิไปกับการเคลื่อนไหวคัดคนตามท่าบูชาเทวดานพเคราะห์ต่าง ๆ ฝึกควบคุมร่างกายขณะเคลื่อนไหวเพิ่มอัตราการไหลเวียนของระบบโลหิตในร่างกายและใช้การหายใจแบบเป่าสังข์ ซึ่งหายใจยาวและลึกทำให้ออกซิเจนไหลเวียนไปถึงอวัยวะส่วนปลาย ซ่อมแซมเซลล์ต่าง ๆ ของร่างกายได้ดียิ่งขึ้น ขณะเดียวกันเมื่อหายใจออกสามารถขับของเสียมา กับคาร์บอนไดออกไซด์ได้มากที่สุด